

Vážená redakce,

se zájmem jsem si přečetla článek "Nový projekt na výuku prostorovky" v březnovém čísle ročníku 2011, v časopisu ZORA. O tomto projektu jsem se dozvěděla již před několika měsíci z letáku, který byl adresován na pracoviště: Centrum zrakových vad,s.r.o., v Praze - Motole. Pracuji zde 11. rokem jako zraková terapeutka. Prošla jsem ale předtím 17 letou praxí ve speciální škole pro zrakově postižené, působila jako speciální pedagog, terénní pracovník speciálně pedagogického centra, trenér plavání a běžeckého lyžování dětí se zrakovým postižením a celých 17 let působení ve škole pro ZP jsem pořádala letní turistické tábory pro děti se zrakovým postižením. A tak si myslím, že k problematice prostorové orientace a její výuce u žáků se zrakovým postižením mám co říci. Také jsem 2 kurzy POSP NS absolvovala - byly pro dospělé uživatele a proto jsem velmi přivítala, když při SPC při Školách pro ZP v Brně byl akreditován kurz zaměřen na výuku žáků a byl určen pedagogům.

Co jsem hledala a zatím nenašla v avizovaném kurzu?

Jména přednášejících s jejich výčtem praxe a zkušenostmi. Tak, jak je u avizovaných kurzů v oblasti Celoživotního vzdělávání pedagogických pracovníků obvyklé! Předpokládám, že přednášejícím by měl být lektor, který konkrétní výuku prostorové orientace u dětí a žáků zná, vyzkoušel ji, má s ní letitou zkušenost a může se tedy o specifika výuky dětí a žáků nevidomých či prakticky nevidomých od narození podělit a zejména může odlišit rozdíly výuky u dětí a u dospělých, výuky POSP u nevidomých od narození a později osleplých v dospělosti!

Z uvedených informací v článku mi zatrnulo. Nenašla jsem zatím v informacích o kurzu informaci o kýženém odborníku. Článek se odvolává na FTVS UK - ta ale s výukou dětí a žáků zkušenosti nemá. Sama jsem zde 5 let (do roku 2008) přednášela specifika výuky slabozrakých a nevidomých pro bakalářské kombinované studium.

Nemám žádné antipatie k osobě pana Belšana, o kterém je v článku informace a vážím si úsilí Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých o zaplnění nedostatku ve vzdělávání odborníků pro žáky se zrakovým postižením. SONS se ale specializuje na klientelu dospívající a dospělou a tak mám výhrady, chce-li vzdělávat pedagogy a asistenty žáků předškolních, mladšího a staršího školního věku. Protože s výukou předškolních a školních dětí nemá žádnou zkušenost. Dá se říci, že pro tuto věkovou skupinu není kompetentní. Může si samozřejmě najmout odborníka - lektora - ten je ale zatím skryt.

Mám však výrazně odlišný názor na doporučované zlepšení držení hole pana Belšana zejména u malých dětí a dětí školního věku a dále vyjadřuji výrazný nesouhlas s cvičením "nových" na dětech nevyzkoušených metod a předvádění těchto metod pedagogickým pracovníkům, kteří neznají platné standardy metodiky viz osnovy POSP NS a kurz dosud neabsolvovali a nemohou tedy s ničím srovnat. Není nic složitějšího, než "přecvičovat" Pan Belšan oslepl dle článku před 18 lety. To znamená, že oslepl později, po dovršení dospělosti s zejména po dovršení vývoje pohybového ústrojí a držení těla!!!

Předvedená - nafotografovaná metoda držení možná panu Belšanovi vyhovuje, jedná se však o zcela nepřirozené držení ruky, které u malého dítěte může způsobit deformaci postavení těla. Vnitřní rotace loketního kloubu způsobuje pokles paže. Pokud bychom takto

učili děti držet hůl při výuce POSP, netuším, co by nám sdělili za krátko ortopedi. Obávám se, že by z našich žáků vyrostli "pokroutci".

Odborné pracoviště, které se zabývá v ČR aplikovanou TV u dětí a žáků se zdravotním postižením je v Olomouci na Fakultě aplikované TV UP v Olomouci. Odborníkem na pohybové aktivity nevidomých dětí je PaedDr. Zbyněk Janečka. Doporučuji konzultovat metodiku na tomto pracovišti dříve, než bude předváděna pedagogům v kurzu (i jako diskutabilní novinka).

Dětská ruka je kratší než dospělá a cílem POSP je nacvičit bezpečný pohyb žáka v prostoru. TZN. Je nutné vycházet z obecné metodiky a podle fyzických možností dítěte aplikovat držení, které vede k co nejpřirozenějšímu pohybu a zároveň bezpečnému vykrytí prostoru před žákem. Letitá praxe profesora Jesenského a Mgr. Wienera u dětí i dospělých také vedla k malým odlišnostem, ale oba dva vnímali zahraniční zdroje a neučili nic dříve, než na dané populaci pořádně vyzkoušeli. Navíc absolventi jejich kurzů - pokud pracují s dětmi a mládeží, naučili se svou další praxí rozvinout nacvičené. Odborníky schopné předávat zkušenosti s výukou POSP u dětí bych hledala spíše ve školách pro zrakově postižené než na akademické půdě, která praxi s výukou POSP u dětí nemá zkušenosti a ani nevzdělává pedagogy žáků se zrakovým postižením (k tomu má blíže Pedagogická fakulta a katedra speciální pedagogiky).

Článek i dosavadní informace opakovaně sdělují, že kurz bude zdarma. Obávám se však, že frekventanti kurzu budou prvními, na kom budou metody výuky POSP NS lektoři zdarma v kurzu zkoušet.

Nevím, co si potom odnesou do praxe a co budou učit svěřené žáky. To se potom pracovníci škol pro ZP a speciální pedagogové ze SPC pořádně zapotí, až budou přeučovat a přecvičovat.

Výše uvedený názor je čistě můj a vychází z mých zkušeností a praxe. Ráda bych ale podnítila k tomuto tématu diskuzi. Proto znění dopisu posílám i pracovníkům speciálně pedagogických center pro zrakově postižené a prosím o jejich vyjádření na adresu Redakce ZORA.

Máte-li prosím e-mailovou adresu i na pana Dr. Zbyňka Janečku, prosím přepošlete můj dopis s přáním o vyjádření se.

Děkuji všem za pochopení PhDr. Dagmar Moravcová, zraková terapeutka